

N:o 63.

Ank. till Riksd. kansli den 24 april 1896, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående tillägg till 5 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862.

Andra Kammaren har till laguskottet hänvisat följande af herr A. V. Ljungman inom Kammaren väckta motion, n:o 206:

»Bland brister i den kommunala lagstiftningen torde knappast någon vara mer angelägen att få afhjelpt än den fullständiga saknaden i förordningen om kommunalstyrelse på landet af nödiga bestämmelser för de samhällen, inom hvilka ordningsstadgan, byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer samt helsovårdsstadgans bestämmelser för stad i tillämpliga delar skola lända till efterrättelse, men som ännu icke hunnit utveckla sig till egna kommuner. Sådana förhållandena nu äro beskaffade, hafva dessa samhällen icke tillräcklig rättslig grund för sin tillvaro och få i följd deraf vidkännas väsentliga olägenheter, då fråga är om anskaffande af medel till för dem nödiga åtgärders vidtagande och arbetens utförande med mera dylikt, hvadan åtminstone i den delen behovet af ett tillägg till nämnda förordning icke ens kan bestridas. Då emellertid afgifvandet af ett fullständigt förslag till kommunallagstiftning för nämnda samhällen icke rimligen kan, i följd af ämnets både omfattning och svårighet, fordras af en enskild motionär inom Riksdagen, anser jag mig ock kunna inskränka anspråken till en blott hemställan derom,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, det följande nya stycke skall fogas till 5 § af förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet:

I hvilka fall medlemmarne af kommunen tillhörigt samhälle med i vissa hänseenden afskild befolkning, ehvad detsamma erhållit köpings rättigheter eller icke, må för sina särskilda ordnings- och hushållningsangelägenheter, i enlighet med i denna förordning fastställda grunder, underkastas beskattning, derom är stadgad i den för dylika samhällen i tillämpliga delar gällande lagstiftningen om ordnings-, byggnads-, brand-, hamn- och helsovårdsväsendet i rikets städer.»

Antalet af de till landsbygden hörande platser med större sammanträngd befolkning, der på grund af särskilda, af Kongl. Maj:t fastställda beslut de ifrågavarande författningarna — ordningsstadgan för rikets städer m. fl. — eller någon eller några af dem tillämpas, är ganska betydligt (så torde ordningsstadgan för närvarande lända till efterrättelse för mera än 60 dylika platser), och flera af platserna hafva med afseende å folkmängd och utrustning nått en ganska stor betydelse. Många utgöras af stations samhällen, som uppvuxit kring jernvägsstationer, en del af fiskelägen, en del af förstäder, som bildats intill städer, men utom deras område. Nu innehålla visserligen nämnda författningar nödiga bestämmelser i fråga om de styrelser eller myndigheter, som för stadgarnes tillämpning inom samhällena skola utöfva de funktioner, som i stad enligt samma stadgar åligga särskilda styrelser. Men det är tydligt, att dessa bestämmelser icke äro tillfyllestgörande. Det särskilda samhället behöfver medel för stadgarnes tillämpning likasom för andra kommunala behof. I hvilken ordning bindande beslut om medels anskaffande vare sig genom uttaxering eller lån skall kunna åstadkommas, efter hvilken grund uttaxering skall ske, om öfver hufvud samhället har någon rätt att beskatta sina medlemmar mot deras bestridande och om icke beskattningsrätten skall utöfvas af kommunen i dess helhet, af hvilka samhället fortfarande utgör en del, om detta och dithörande frågor, derom tåga alldeles så de ofta nämnda författningarna som naturligtvis ock kommunallagarne, för hvilka dessa stations- och municipalsamhällen, såsom mestadels tillkomna senare än 1862, äro helt och hållet okända.

Af de i de kommunala prejudikatsamlingarne upptagna Kongl. resolutioner i hithörande frågor framgår, att saknaden af beskrifven lag flerstädes gifvit anledning till tvistigheter och att man måst hjälpa

sig fram genom föreskrifter och beslut väl icke stridande mot kommunallagarnes anda, men i allt fall vid sidan af dessa lagar. Att med den betydelse, berörda samhällen i regel ega, sådant icke vidare kan vara lämpligt, utan att förhållandena böra, så vidt ske kan, lagligen ordnas, synes utskottet uppenbart.

Motionärens förslag till lagstadgande i ämnet kan utskottet emellertid icke biträda, utan får, med stöd af hvad ofvan anförts, hemställa,

att med anledning af herr Ljungmans motion Riksdagen måtte i skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till de tillägg till och ändringar i kommunallagarne, som kunna vara erforderliga för att ordna de kommunala beskattningsförhållandena inom platser å landsbygden, för hvilka ordningsstadgan för rikets städer och andra dylika författningar förklaras ega tillämpning.

Stockholm den 24 april 1896.

På lagutskottets vägnar:

E. von Krusenstjerna.

Herr *Hasselrot* har begärt få här antecknad, att han icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
